

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cofnodion y cyfarfod hybrid a gynhaliwyd ar 15 Mawrth 2023

- YN BRESENNOL:** Cyngorydd Dylan Rees (Cadeirydd)
Y Cyngorydd Gwilym O Jones (Is-Gadeirydd)
- Y Cyngorwyr Non Dafydd, Jeff M Evans, T LI Hughes MBE, John Ifan Jones, Euryrn Morris, Pip O'Neill, Derek Owen, Margaret M Roberts a Ken Taylor.
- Y Cyngorydd Llinos Medi (Arweinydd y Cyngor ac Aelod Portffolio Datblygu Economaidd).
- WRTH LAW:** Prif Weithredwr,
Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc,
Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd (ar gyfer eitem 5),
Pennaeth Democratiaeth (ar gyfer eitem 4),
Rheolwr Polisi a'r Gymraeg (ar gyfer eitem 4),
Rheolwr Datblygu Economaidd (ar gyfer eitem 5),
Rheolwr Rhaglen Partneriaeth Tirwedd Ynys Cybi (ar gyfer eitem 5),
Rheolwr Sgriwtini (AGD),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cyngorydd Gary Pritchard (Aelod Portffolio Plant, Ieuenctid a Gwasanaethau Tai);
Y Cyngorydd Dafydd R Thomas (Aelod Portffolio Prifffyrdd, Eiddo a Gwastraff);
Y Cyngorydd Ieuan Williams (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Portffolio Addysg a'r Gymraeg);
Dirprwy Brif Weithredwr,
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol,
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Cyngor Busnes)/Swyddog Monitro,
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion.
- Mr John Tierney - Yr Eglwys Gatholig
- HEFYD YN BRESENNOL:** Y Cyngorydd Neville Evans (Aelod Portffolio Hamdden, Twristiaeth a Morwrol);
Y Cyngorydd Carwyn Jones (Aelod Portffolio Profiadau Corfforaethol a Chwsmeriaid);
Cyngorydd Alun Roberts (Aelod Portffolio Gwasanaethau Oedolion a Diogelwch Cymunedol);
Y Cyngorydd Nicola Roberts (Aelod Portffolio Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Newid Hinsawdd).
-

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGAN DIDDORDEB

Bu i'r Cynghorydd Euryr Morris ddatgan diddordeb personol yn Eitem 6 – Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru Chwarter 3 : Adroddiad Cynnydd 2022/2023.

3 COFNODION

Cadarnhawyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 7 Chwefror, 2023 yn gywir.

4 ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GYDRADDOLDEBAU: 2021/2022

Cyflwynwyd Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol 2021/22 i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor, o dan Reoliadau Dyletswyddau Statudol Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru) 2011, fod yn rhaid i'r Cyngor gyhoeddi adroddiad blynyddol ar gydraddoldeb. Prif bwrpas yr adroddiad yw dangos sut mae'r Cyngor yn cyflawni ei ddyletswyddau cydraddoldeb. Dywedodd fod yr adroddiad yn rhoi enghreifftiau o'r ffordd yr oedd yr Awdurdod yn hyrwyddo cydraddoldeb o fewn y cymunedau a'r gweithlu, gan esbonio sut mae gwybodaeth berthnasol yn cael ei chasglu. Mae'n amlinellu'r trefniadau ar gyfer cynnal asesiadau effaith, yn rhoi amlinelliad o gynnydd o ran cyflawni amcanion cydraddoldeb yn ogystal â nodi'r blaenoriaethau ar gyfer y deuddeg mis nesaf. Cyfeirir hefyd o fewn yr adroddiad at gyrhaeddiad disgyblion mewn ysgolion a chyrraeddiad disgyblion oedd yn cael cinio ysgol am ddim.

Wrth ystyried yr Adroddiad Blynyddol ar Gydraddoldeb ar gyfer 2021/2022 bu'r Pwyllgor yn trafod y canlynol:-

- **Beth yw'r prif heriau a wynebir o ran prif ffrydio cydraddoldeb o fewn y Cyngor a hefyd beth yw'r anawsterau gyda rhagfarn ymwybodol?**

Mewn ymateb, dywedodd yr Arweinydd fod bylchau data, a bod yr Awdurdod yn awyddus i staff deimlo'n gyfforddus ac yn fodlon rhannu eu gwybodaeth bersonol. Dywedodd fod rhagfarn yn broblem a bod cymdeithas yn ei chael hi'n anodd ymdopi â gwahanol sefyllfaoedd. Dywedodd hefyd y bydd yn yr Adroddiad Blynyddol nesaf yn dangos sut mae'r gynrychiolaeth wleidyddol wedi newid o fewn y Cyngor. Mae'r gwaith sydd wedi ei wneud i annog pobl o gefndiroedd gwahanol i gynnig eu henwau i fod yn Aelodau Etholedig ar y Cyngor wedi bod yn gadarnhaol. Yn dilyn etholiadau llywodraeth leol fis Mai diwethaf mae yna Aelodau Etholedig iau a mwy o ferched. Cyfeiriodd yr Arweinydd ymhellach at y bwlch cyflog rhwng dynion a merched ac nad yw'r Awdurdod hwn yn talu taliadau bonws. Mae'r cap tâl rhwng y rhywiau'n is o lawer na'r cyfartaledd ar draws y DU. Cyfeiriodd y Rheolwr Polisi a'r Gymraeg

at ragfarn ddarwybod ac mae'n cael ei gydnabod fel her. Cynigir hyfforddiant ar ragfarn ddarwybod i swyddogion y Cyngor yn rheolaidd.

- **Bydd angen i Gynllun Cydraddoldeb Strategol newydd gael ei gymeradwyo erbyn 1 Ebrill 2024. Sut mae Swyddogion yn bwriadu mynd ati i gasglu gwybodaeth berthnasol er mwyn llywio ein hamcanion ar gyfer 2024-2028?**

Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Democratiaeth fod y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn ei gwneud hi'n glir bod yn rhaid i'r Awdurdod ymgysylltu ac ymgynghori'n eang i gasglu gwybodaeth am amcanion cydraddoldeb. Bydd gwaith yn cael ei wneud i gasglu gwybodaeth gan gynrychiolwyr grwpiau gwarchoddedig o dan y ddeddf cydraddoldeb. Mae'r Awdurdod yn ffodus fod sefydliadau sy'n bartneriaid iddo, megis Medrwn Môn, y gall y Cyngor eu defnyddio i gael mynediad at grwpiau gwarchoddedig. Dywedodd ymhellach y defnyddir arbenigedd a chanllawiau'r Comisiwn Cydraddoldeb hefyd i lywio gweithgareddau ymgysylltu'r Awdurdod.

- **Beth fydd rôl y Pwyllgor hwn yn y broses o ddatblygu amcanion cydraddoldeb newydd?**

Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Polisi a'r Gymraeg fod gan y Pwyllgor hwn rôl allweddol i gyfrannu at unrhyw ymgynghoriad ar yr amcanion cydraddoldeb o fewn y Cyngor. Dywedodd y bydd y Cyngor yn ymgysylltu â gwahanol grwpiau gwarchoddedig er mwyn canfod pa amcanion y dylai'r Cyngor eu gosod yn eu barn nhw. Byddai mewnbyn y Pwyllgor hwn yn cael ei groesawu.

Cododd y Pwyllgor y mater o hyrwyddo'r defnydd o drafnidiaeth gyhoeddus. Mae problemau ynghylch colli llwybrau bysiau a'r ffaith nad yw rhai bysiau'n cyrraedd ar yr amser penodol o fewn eu hamserlen. Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor fod grantiau'n cael eu derbyn ar hyn o bryd gan Lywodraeth Cymru er mwyn cynnal llwybrau bysiau hygyrch, ond mae problemau gyda llwybrau trafnidiaeth mewn ardaloedd gwledig. Yn ystod trafodaethau parhaus gyda Llywodraeth Cymru pwysleisiwyd y ffaith nad yw eu Strategaeth Drafnidiaeth yn ymateb i anghenion a heriau ardaloedd gwledig.

- **Oes 'na gynlluniau ar waith i leihau bwlch cyrhaeddiad addysgol disgyblion sy'n cael prydau ysgol am ddim o'i gymharu â'r rhai nad ydynt? Beth fydd effaith penderfyniad Llywodraeth Cymru i gynnig prydau ysgol am ddim i bob plentyn ysgol gynradd?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor fod ganddi bryderon ynghylch sut mae'r fformiwla yn cael ei defnyddio i fesur os yw plentyn yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim. Dywedodd fod teuluoedd sy'n gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim i'w plant nad ydynt yn ei hawlio. Daeth hyn i'r amlwg yn ystod y pandemig gyda mwy o blant yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim. Cyfeiriodd yr Arweinydd ymhellach at y cyrhaeddiad addysgol rhwng disgyblion sy'n derbyn prydau ysgol am ddim o'i gymharu â disgyblion nad ydynt yn gymwys a dywedodd ei bod o'r farn bod angen cyflwyno fformiwla decach. Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc y gall tlodi gael effaith andwyol ar

berfformiad disgyblion gyda rhai teuluoedd yn methu â fforddio gwisg ysgol a thripiâu ysgol. Dywedodd fod hyfforddiant ar gael i Ysgolion a Llywodraethwyr i ganfod sut mae eu polisiau ysgol yn cael effaith ar berfformiad plant. Mae Cynllun sy'n Ystyriol o Drawma ar gael i ysgolion ac mae nifer o staff ysgol eisoes wedi ennill Diploma Ymarfer sy'n Ystyriol o Drawma. Dywedodd y bydd cyflwyno Cwricwlwm newydd Cymru yn golygu bod disgyblion yn cael asesiad unigol yn hytrach na chael eu monitro o fewn grwpiau. Bydd cyrhaeddiad disgyblion yn cael ei fonitro a byddant yn derbyn cefnogaeth ac ymyrraeth os bydd angen.

- **Cyfeiriwyd at y ffaith bod awdurdodau lleol yn gweithio gyda sefydliadau sy'n bartneriaid. Codwyd cwestiynau ynghylch a all yr Awdurdod hwn ddylanwadu ar sefydliadau sy'n bartneriaid?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor fod unrhyw waith partneriaeth a wneir gan yr Awdurdod yn cael ei lywio gan egwyddorion craidd. Dywedodd fod deddfwriaeth yn cefnogi cydraddoldeb drwy'r Ddeddf Llywodraeth Leol. Yn ôl y Prif Weithredwr, mae cydweithio gyda sefydliadau sy'n bartneriaid yn bwysig ond mae angen sicrhau nad yw'r Awdurdod yn cyfaddawdu ar ei werthoedd craidd a sicrhau ei fod yn bartneriaeth ar y cyd. Cyfeiriodd at Gynllun y Cyngor sy'n pwysleisio 4 gwerth; mae un o'r 4 gwerth yn cyfeirio at 'barchu a bod yn barchus tuag at eraill'. Dywedodd fod yr Awdurdod wedi ymrwymo tuag at gydraddoldeb ac i amddiffyn pobl sy'n dioddef anfantais gymdeithasol ac economaidd. Wrth fabwysiadu Cynllun y Cyngor, mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i greu Cynllun Cydraddoldeb newydd y flwyddyn nesaf. Dywedodd y Prif Weithredwr ymhellach ei bod yn bwysig bod cydraddoldeb yn cael ei gynnwys yng Ngherdyn Sgorio'r Cyngor sy'n cael ei fonitro bob chwarter; yna gallai adrodd ar gydraddoldeb fod yn rhan o'r broses fonitro yn hytrach na'i drafod yn flynyddol.

- **Cyfeiriwyd at gynigion Parcio ar Balmentydd gan Lywodraeth Cymru a'r gynnig i roi pwerau i Awdurdodau Lleol fynd i'r afael â pharcio ar balmentydd**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor, fod y newid yn y ddeddfwriaeth o ran parcio'n anghyfreithlon ar balmentydd, yn golygu bydd modd i awdurdodau lleol gasglu data sy'n cael effaith ar gydraddoldeb gan fod angen i bobl allu cerdded yn ddiogel ar balmentydd. Dywedodd y bydd angen cynnal trafodaethau mewnol o ran gweithredu'r ddeddfwriaeth newydd, yn enwedig y gallu i orfodi.

- **O ran trefniadau asesu effaith yr Awdurdod, y nod yw bod nodi a lleihau effeithiau negyddol a hyrwyddo cydraddoldeb yn dod yn rhan o waith y Cyngor o ddydd i ddydd. Sut gall y Pwyllgor hwn gyfrannu at wireddu hynny?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor fod angen i'r Pwyllgor sicrhau bod asesiad effaith ar gydraddoldeb yn cael ei gynnal pan fydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'w ystyried gan y Pwyllgor. Tynnodd sylw at yr angen i ystyried pob person o fewn cymdeithas pan wneir penderfyniadau.

- **Codwyd cwestiynau ynghylch faint o staff sydd wedi cytuno i ddarparu data ac a yw'n ddigonol darparu'r wybodaeth ofynnol sydd ei hangen ar y Cyngor a allai ychwanegu gwerth i'r Adroddiad Cydraddoldeb?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor fod angen i'r Awdurdod sicrhau bod staff yn teimlo'n hyderus i rannu gwybodaeth. Dywedodd y bydd hyfforddiant yn egluro i staff pam fod angen data penodol ar yr Awdurdod a bydd eu hymatebion yn cryfhau cydraddoldeb. Dywedodd y Rheolwr Polisi a'r Gymraeg fod casglu data'n her a bod gwaith wedi ei wneud i adolygu'r dogfennau sy'n cael eu defnyddio gan staff. Dywedodd ymhellach fod angen i staff fod yn hyderus bod y data a gasglwyd yn gyfrinachol.

PENDERFYNWYD derbyn yr Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol ar gyfer 2021/2022.

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod.

5 RHAGLEN CRONFA FFYNIANT BRO YNYS MÔN

Cyflwynwyd adroddiad gan y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd ar Raglen Cronfa Ffyniant Bro Ynys Môn i'w hystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod cais a gyflwynwyd gan y Cyngor Sir wedi ei gymeradwyo ym mis Ionawr, 2023 am swm o £17m o fewn Rownd 2 y Gronfa Ffyniant Bro (LUF). O'r 529 o geisiadau a gyflwynwyd yn y DU yn ystod yr ail rownd, dywedodd mai dim ond 111 (20%) oedd yn llwyddiannus. Mae hyn yn dangos bod Ynys Môn wedi cyflwyno cais o safon uchel iawn a'i fod wedi bodloni meini prawf a gofynion manwl Cronfa Ffyniant Bro Llywodraeth y DU a mwy. Yn ystod y cyfnod asesu daeth i'r amlwg mai dim ond cais yn canolbwyntio ar fynd i'r afael ag anghenion economaidd-gymdeithasol Caergybi fyddai'n debygol o fodloni gofynion penodol Llywodraeth y DU a chael unrhyw siawns o gael ei gymeradwyo. Cyflwynwyd cyfanswm o 5 prosiect yng Nghaergybi a oedd yn cynnwys Môn Cymunedau yn Gyntaf; y Cyngor Tref; yr Eglwys yng Nghymru; Canolfan Ucheldre; a Chyngor Sir Ynys Môn - Adfywio Treftadaeth. Dywedodd fod yr amserlen ar gyfer cyflwyno yn heriol gyda'r £17m i'w wario erbyn Mawrth 2025. Roedd yr Arweinydd yn awyddus i ddiolch i staff y Gwasanaeth Datblygu Economaidd am eu gwaith caled wrth lwyddo i sicrhau'r arian grant i Gaergybi.

Rhoddodd y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd wybodaeth am y broses o baratoi cais LUF i Lywodraeth y DU. Dywedodd fod y cais yn cynnwys pecyn o brosiectau i gynyddu cyflogaeth, gwella canol y dref a phrofiad ymwelwyr, cynyddu nifer yr ymwelwyr i'r dref a'r gwariant ganddynt, darparu gofod llawr modern i ddiwallu anghenion busnes, a chynyddu mynediad at gelfyddyd, diwylliant a hamdden. Dywedodd ymhellach fod gan Gaergybi nifer o adeiladau masnachol sy'n wag a bod hynny ar gynydd. Dywedodd y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd ymhellach mai dim ond Caergybi oedd â digon o brosiectau parod i'w cyflwyno ar gyfer cyllid LUF o fewn yr amserlen benodol. Dywedodd mai cyfrifoldeb y Cyngor Sir yw datblygu, cyflwyno, rheoli a monitro'r rhaglen ddatblygiadau ac y bydd angen i'r Cyngor a'r Ynys ddangos bodd modd cyflawni'r prosiectau'n amserol, yn gost-effeithiol ac mewn dull sy'n cydymffurfio. Bydd Bwrdd

Partneriaeth yn cael ei sefydlu i reoli'r gwaith o ddarparu'r rhaglen a fydd yn cynnwys Uwch Swyddogion y Cyngor ac Aelod Portffolio Datblygu Economaidd.

Wrth ystyried yr adroddiad bu'r Pwyllgor yn trafod y canlynol:-

- **Cyfeiriwyd at y ffaith bod costau deunyddiau adeiladu yn parhau i gynyddu. Codwyd cwestiynau ynghylch beth fyddai'n digwydd pe na bai'r cyllid o £17m yn ddigonol i gwblhau'r 5 cais llwyddiannus yng Nghaergybi? Codwyd cwestiynau hefyd ynglŷn â lle byddai'r arian yn cael ei dargedu pe bai tanwariant o fewn y prosiectau?**

Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Datblygu Economaidd fod y risg o gynydd yng nghostau deunyddiau adeiladu wedi'i chynnwys wrth ddarparu'r prosiectau yn y rhaglen ynghyd â'r cynnydd mewn chwyddiant. Mae mesurau wrth gefn wedi'u cynnwys o fewn y rhaglen. Bydd unrhyw danwariant o fewn un prosiect yn fodd i adnoddau fod ar gael i ariannu'r bwlch o fewn prosiectau eraill. Aeth i'r afael â'r cwestiwn ynglŷn â thanwario posibl o fewn y rhaglenni a dywedodd y gallai prosiectau eraill gael eu cynnwys fel rhai wrth gefn cyn belled â'u bod yn ychwanegu gwerth i'r rhaglen.

- **Codwyd cwestiynau ynghylch ag a fydd cwmnïau lleol ar Ynys Môn yn gallu contractio ar gyfer y gwaith o ganlyniad i'r ceisiadau llwyddiannus?**

Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Datblygu Economaidd y bydd cwmnïau lleol yn cael cyfle i gontractio am y gwaith sydd ei angen o fewn y ceisiadau llwyddiannus. Ond oherwydd y raddfa byddai angen hysbysebu'r contractau ar wefan 'Gwerthwch i Gymru' a Fframwaith Adeiladu Gogledd Cymru. Dywedodd ymhellach fod gweithdy wedi'i sefydlu i ganfod diddordeb cwmnïau adeiladu. Oherwydd maint y datblygiadau dywedodd y Prif Weithredwr mai'r gobaith yw y bydd cwmnïau lleol yn llwyddo i ennill y contractau gyfer y gwaith yn hytrach nag un cwmni mawr yn contractio am y gwaith cyfan ar y 5 prosiect.

- **Codwyd cwestiynau ynglŷn â'r risgiau pe na bai'r prosiectau'n cael eu cwblhau erbyn y dyddiad cwblhau, sef Mawrth 2025?**

Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Datblygu Economaidd fod risgiau'n gysylltiedig â'r prosiectau a fyddai'n golygu na fyddent o bosibl yn cael eu cwblhau erbyn mis Mawrth 2025. Dywedodd fod y Cyngor Sir yn y broses o lunio cytundebau cyfreithiol gyda'r pum sefydliad cyflenwi gan sicrhau bod rolau, cyfrifoldebau, trefniadau llywodraethu, monitro, perfformiad, hawliadau ac ati, oll yn cael eu hamlinellu a'u cytuno ar y dechrau. Bydd y rhain yn seiliedig ar y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gan Lywodraeth y DU. Ar hyn o bryd mae Llywodraeth y DU yn aros am ymateb i fwrw ymlaen â'r prosiectau hyn. Cynigiodd y Cadeirydd fod llythyr yn cael ei anfon ar ran y Pwyllgor at Lywodraeth y DU er mwyn pwysleisio bod yr oedi cyn derbyn y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn rhoi pwysau ar eu gallu i gwblhau'r prosiectau gan mai'r dyddiadau cwblhau yw Mawrth 2025. Cytunodd y Pwyllgor bod llythyr yn cael ei anfon at Lywodraeth y DU fel y nodir uchod.

- **Codwyd cwestiynau ynglŷn â strategaeth economaidd y Cyngor ar gyfer unedau diwydiannol o fewn ardaloedd gwledig?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor nad oes ffrwd ariannu grantiau cyffelyb ar gael i gefnogi ardaloedd gwledig a bod y cyllid yn cael ei dargedu tuag at yr ardaloedd mwyaf poblog. Sicrhaodd y byddai pwysau parhaus yn cael ei roi ar Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru am gymorth i ardaloedd gwledig o ran datblygu economaidd.

- **Codwyd cwestiynau ynghylch i ba raddau y mae rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro fel y'i cymeradwywyd yn galluogi'r Awdurdod Lleol i wireddu Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023-2028?**

Ymatebodd y Rheolwr Datblygu Economaidd drwy gadarnhau bod rhaglen y Gronfa Ffyniant Bro'n cydymffurfio ag amcanion Cynllun y Cyngor. Mae rhaglen LUF yn cynnig cyfleoedd adfywio a gobeithio y bydd yn ysbrydoli trigolion i ddysgu mwy am yr hanes a'r diwylliant sy'n deillio o'r prosiectau a gymeradwywyd. Dywedodd ymhellach fod newid hinsawdd wedi ei nodi ym mhob prosiect a bod y Rheolwr Newid Hinsawdd wedi cael mewnbwn ym mhob prosiect.

- **Cyfeiriwyd at y ffaith nad oes gan y Cyngor rôl gyflenwi uniongyrchol o fewn yr LUF. Codwyd cwestiynau ynghylch pa drefniadau sydd ar waith i reoli'r prosiect unigol er mwyn ei gyflawni'n llwyddiannus?**

Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Datblygu Economaidd fod Tîm LUF bach wedi'i sefydlu sy'n cynnwys Rheolwr Rhaglen a Chynorthwydd Prosiect ynghyd â staff yn yr Adran Gyllid sydd â phrofiad o weithio gydag arian grant. Mae adnoddau wedi eu cynnwys o fewn y cais i gael cyngor arbenigol. Sefydlwyd fframweithiau llywodraethu gyda chyfraniad Swyddog Cyllid 151 a'r adran gyfreithiol.

- **Cyfeiriwyd at y ffaith y bydd Bwrdd Rhaglen yn cael ei greu er mwyn sicrhau bod mesurau llywodraethu cadarn ar waith. Codwyd cwestiynau ynghylch sut y bydd yn cael ei sicrhau fod gan y cynrychiolwyr ar Fwrdd y Rhaglen y sgiliau a'r profiad cywir i ymdrin â'r prosiectau?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor y bydd y cynrychiolwyr ar Fwrdd y Rhaglen yn cynnwys y Prif Weithredwr, Swyddog Adran 151, Swyddog Monitro, ac Arweinydd y Cyngor ynghyd â chynrychiolwyr o Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU. Dywedodd fod rheoli'r prosiectau yn effeithiol yn hanfodol ar gyfer llwyddiant.

- **Cyfeiriwyd at y ffaith bod canol trefi wedi bod yn dirywio yn sgil siopau tu allan i'r dref a'r ffaith bod pobl yn siopa ar-lein a bod angen i ganol trefi fod yn fywiog er mwyn i bobl ddychwelyd i siopa yng nghanol y trefi.**

Dywedodd Arweinydd y Cyngor ei bod yn bwysig newid canol trefi er mwyn mynd i'r afael ag anghenion cymdeithas. Cyfeiriodd at y cynigion prosiect a'r gobaith yw y bydd modd mynd i'r afael ag anghenion y boblogaeth iau gyda'r bwriad o sefydlu

ysgol ddawns yn hen adeilad banc yr HSBC ynghyd ag estyniad i Adeilad yr Empire ar gyfer gweithgareddau chwarae plant. Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc ei bod yn bwysig bod plant a phobl ifanc yn cael llais pan fo datblygiadau o'r fath yn cael eu cynnig. Dywedodd fod gan bob ysgol Gyngor Ysgol a'u bod yn trafod materion sy'n bwysig iddyn nhw.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r cynnydd o ran datblygu cais i'r Gronfa Ffyniant Bro;**
- **Cydnabod rôl y Cyngor wrth ddatblygu a chyflwyno'r cais;**
- **Cefnogi'r gwaith o weithredu'r Gronfa Ffyniant Bro (yn unol â'r dyddiadau cau, allbynnau y cytunwyd arnynt ayb)**

GWEITHREDU: fel y nodwyd uchod.

6 BWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU CHWARTER 3: ADRODDIAD CYNNYDD 2022/2023

Cyflwynwyd adroddiad gan y Prif Weithredwr ar Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru Chwarter 3 : 2022/2023 Adroddiad Cynnydd i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod adroddiadau cynnydd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn cael eu cyflwyno'n rheolaidd i'r Pwyllgor hwn. Dywedodd, fel yr adroddwyd yn y cyfarfod diwethaf, fod Fferm Sero Net Llysfasi bellach wedi'i thynnu'n ôl o'r Cynllun Twf, a bod y Bwrdd Uchelgais Economaidd wedi gwneud rhai penderfyniadau allweddol ynghylch ail-glustnodi cyllid o fewn y cynllun. Dywedodd nad yw rhai prosiectau wedi symud ymlaen fel y disgwyl a bod rhai cynlluniau busnes wedi eu cyflwyno i'r Bwrdd. Mae'r Bwrdd wedi cyfarfod gweinidogion Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i dynnu sylw at yr heriau sy'n gysylltiedig â chyflawni'r prosiectau o ran rheoleiddio a chynllunio ynghyd â'r heriau sy'n wynebu'r rhanbarth o ran y sector busnes a denu buddsoddiadau preifat.

Adroddodd y Prif Weithredwr ar y prosiectau lle gwnaed cynnydd ers yr adroddiad chwarterol diwethaf, sef:-

- Prifysgol Bangor - Canolfan Ragoriaeth Ynni Carbon Isel (Egni) a fydd yn cael ei lleoli yn ail adeilad MSparc yn y Gaerwen. Y gobaith yw y bydd y prosiect yn symud ymlaen drwy'r prosesau ffurfiol yn yr wythnosau nesaf a dylid sicrhau cyllid, gyda chaniatâd cynllunio amlinellol yn cael ei gytuno;
- Ynni Lleol Arloesol - cronfa ar gyfer prosiectau ynni gwyrdd a gymeradwywyd gan Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru;
- Y Morglawdd, Caergybi - Mae Llywodraeth Cymru wedi cael £20m o arian ychwanegol yn dilyn cyllideb ddiweddar San Steffan i atgyweirio'r Morglawdd yng Nghaergybi. Deallir y bydd Llywodraeth Cymru hefyd yn darparu cyllid ychwanegol, tra bydd Stena Line perchnogion y Morglawdd hefyd yn cyfrannu buddsoddiad sylweddol. Bydd hyn yn caniatáu i Gais Twf Caergybi symud ymlaen.

Dyweddod y Prif Weithredwr ymhellach y bydd buddsoddiadau sylweddol yng Nghaergybi dros y blynyddoedd nesaf yn sgil prosiect Y Morglawdd, Cais Twf, prosiect Porthladd Caergybi, prosiect LUF a'r Cais am Borthladd Rhydd. Gallai'r buddsoddiad ddod i gyfanswm o £150m.

Wrth ystyried yr adroddiad bu'r Pwyllgor yn trafod y canlynol:-

- **Codwyd cwestiynau ynglŷn â'r gallu o fewn yr Adran Datblygu Economaidd i ddelio â'r holl brosiectau ar yr Ynys?**

Mewn ymateb, dywedodd y Prif Weithredwr ei bod yn her barhaus gan fod angen adnoddau ychwanegol i gyflawni'r cynlluniau ar yr Ynys. Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi cytuno i ddarparu adnoddau ychwanegol o fewn y Gwasanaeth Datblygu Economaidd. Mae gan y Gwasanaeth gytundeb fframwaith hefyd gyda chwmnïau arbenigol allanol h.y. Penseiri, Economegwyr, Rheolwr Prosiect.

- **Codwyd cwestiynau ynghylch a fydd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn trosglwyddo o dan y Cydbwyllgor Corfforaethol (CJC) a hefyd pwy fydd yn craffu ar waith y Cydbwyllgorau Corfforaethol?**

Mewn ymateb, dywedodd Arweinydd y Cyngor mai'r bwriad yw y bydd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn trosglwyddo o dan y Cydbwyllgorau Corfforaethol a bydd y broses graffu bresennol yn parhau o fewn yr awdurdodau lleol. Dywedodd y bydd y broses graffu yn fwy eang yn sgil Strategaeth Trafnidiaeth Gogledd Cymru a'r Cynllun Datblygu Strategol. Ar hyn o bryd gwaith y Pwyllgor Sgriwtini yw adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Gwaith ac felly mae'r broses graffu yn cael dylanwad ar bolisiau'r Cyngor, fodd bynnag, bydd craffu ar y Cydbwyllgorau Corfforaethol yn her. Dywedodd y Prif Weithredwr ei fod yn gamarweiniol galw'r Cydbwyllgor Corfforaethol yn bwyllgor gam mai corff allanol ydyw sy'n codi ardoll ac yn ei farn ef, dylid cynnal trafodaethau rhwng Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru ynghylch a fyddai'n fanteisiol cael un Pwyllgor Sgriwtini ar draws y rhanbarth i graffu ar yr holl gyrrff allanol.

- **Cyfeiriwyd o fewn yr adroddiad fod y Ganolfan Biotechnoleg Amgylcheddol wedi'i lleoli ar Stad Ddiwydiannol Mona a bod cais am leoliad arall ar gyfer y prosiect. Codwyd cwestiynau ynghylch a fydd y leoliad arall ar yr Ynys?**

Mewn ymateb, dywedodd y Prif Weithredwr fod trafodaethau'n cael eu cynnal. Dywedodd fod yr adeilad ym Mona wedi cael ei ariannu gan arian Ewropeaidd a'i fod bellach wedi dod i ben. Mae'r cyllid LUF a SPF sydd ar gael yn llawer llai na'r cyllid Ewropeaidd blaenorol.

PENDERFYNWYD nodi'r cynnydd a wnaed yn ystod Chwarter 3: 2022/2023.

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod.

7 BLAEN RAGLEN WAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Sgriwtini a oedd yn amlinellu Blaen Raglen Waith ddangosol y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ar gyfer 2022/23 i'w hystyried.

PENDERFYNWYD:-

- **Cytuno ar fersiwn gyfredol y Blaen Raglen Waith ar gyfer 2022/2023;**
- **Nodi'r cynnydd hyd yma o ran gweithredu'r Blaen Raglen Waith.**

Daeth y cyfarfod i ben am 4.10 pm

**CYNGHORYDD DYLAN REES
CADEIRYDD**